

**SYSTEM
PODPORNÁ ÚROVNEŇ
PORADENSTVA
A PREVENCIE**

**PODPORNÉ ÚROVNE
3. a 4. STUPŇA**

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

PODPORNÉ ÚROVNE 3. a 4. STUPŇA

KRÁTKA CHARAKTERISTIKA STUPŇOV PODPORY:

Podporné úrovne 3. a 4. stupňa sú zabezpečované a vykonávané tímom odborných zamestnancov (ďalej len "OZ") centra poradenstva a prevencie (ďalej len "CPP").

Tím OZ sa v rámci podpornej úrovne 3. stupňa zameriava na poskytovanie odbornej činnosti pre deti/žiacov, ktorí zažívajú prekážky v prístupe k výchove a vzdelávaniu, ktorí na naplnenie svojho vzdelávacieho potenciálu potrebujú podporu, ktorí javia symptómy rizikového vývinu, či už kognitívneho, emocionálneho, sociálneho alebo kariérového, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a zároveň vyžadujú starostlivosť a usmernenie ich zákonných zástupcov (ďalej len "ZZ"). Na podpornej úrovni 3. stupňa sa vykonáva základná, čiastková alebo komplexná diagnostika, poradenstvo, prevencia, intervencia, krízová intervencia, terapia, rehabilitácia a reedukácia, metodická činnosť a supervízna činnosť.

OZ z CPP spolupracujú s pedagogickými zamestnancami (ďalej len "PZ")/OZ na školách/školských zariadeniach a školským podporným tímom (ďalej len "ŠPT") prostredníctvom metodického usmerňovania, supervízie a účasťou na odborných konzíliách. Realizujú metodickú činnosť pre PZ/OZ a ŠPT na škole. Tiež realizujú odbornú činnosť na škole v takom rozsahu, ktorý súvisí s výchovno-vzdelávacími potrebami dieťaťa/žiaka. Zabezpečujú odborné poradenstvo pri práci s dieťaťom/so žiakom, pomáhajú pri koordinácii PZ/OZ a ŠPT, zúčastňujú sa na odborných konzíliách k riešeniu prípadu na škole, vytvárajú podmienky spolupráce medzi školskými zariadeniami a odborníkmi z iných rezortov (lekár, sociálny pracovník) a zastrešujú odbornú stránku odborných konzílií podľa štandardu „Odborné konzílium“.

Tím OZ CPP na podpornej úrovni 4. stupňa poskytuje komplexnú multidisciplinárnu starostlivosť deťom/žiakom, pričom ich odborná činnosť nadväzuje na predchádzajúcu odbornú činnosť na podpornej úrovni 1., 2., 3. stupňa a dopĺňa ju. Do komplexnej multidisciplinárnej starostlivosti na podpornej úrovni 4. stupňa môže vstúpiť dieťa/žiak aj bez predchádzajúcej odbornej činnosti na podpornej úrovni nižšieho stupňa. Ak OZ vyhodnotí, že pri riešení charakteru ťažkostí dieťaťa/žiaka je potrebné nadviazať spoluprácu s predchádzajúcimi podpornými úrovňami nižšieho stupňa, zabezpečí, aby bola spolupráca so školou nadviazaná.

Odborná činnosť sa poskytuje aj deťom/žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej iba "ŠVVP"), ktorým bola poskytnutá odborná činnosť na podporných úrovniach nižšieho stupňa, avšak charakter ich ťažkostí vyžaduje komplexnú multidisciplinárnu starostlivosť alebo vyžaduje špecializovanú odbornú činnosť. Týmto deťom/žiakom sa poskytuje ďalšia odborná činnosť a v rámci edukačného procesu sa zameriava na úpravu spôsobu, formy, rozsahu vzdelávania, úpravu školského prostredia, odporúčanie adekvátneho prístupu zo strany PZ a odporúčanie konkrétnej odbornej činnosti zo strany OZ.

Na podpornej úrovni 4. stupňa sa vykonávajú špecializované odborné činnosti, poradenstvo, prevencia, diagnostika, terapia, rehabilitácia a reedukácia. Odborné činnosti vykonávajú OZ z CPP na základe komplexnej, diferenciálnej a špecializovanej diagnostiky. Poskytujú komplexnú multidisciplinárnu starostlivosť deťom/žiakom, poradenstvo ich ZZ, vykonávajú metodickú a supervíznu činnosť vo vzťahu k PZ alebo OZ, ŠPT, ZZ a zástupcom zariadenia.

KOMU – Cieľová skupina:

Deti/žiaci od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie, PZ/OZ, ŠPT, ZZ / zástupca zariadenia.

KDE – Prostredie poskytovanej podpory:

Podporná úroveň 3.a 4. stupňa sa poskytuje v CPP a v prípade potreby aj v školskom prostredí dieťaťa/žiaka alebo v rodinnom prostredí dieťaťa/žiaka – t.j. terénnou formou;

KTO – Kto poskytuje podporu:

OZ z CPP psychológ, špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, sociálny pedagóg, logopéd, kariérový poradca.

ČO – Poskytované činnosti:

Podporná úroveň 3. stupňa zabezpečuje a vykonáva diagnostiku, reedukáciu, rehabilitáciu a stimulačné programy, OZ aplikujú selektívne a indikované preventívne programy s vybranou skupinou detí/žiakov s určitým druhom ťažkostí. V rámci podpornej úrovne sa vykonáva základná, čiastková a komplexná diagnostika, za účelom poznania, výkladu a stanovenia odporúčaní ďalších postupov pre nastavenie optimalizácie vývinu dieťaťa/žiaka.

Krízová intervencia sa realizuje ako pomoc pre deti/žiacov pri nečakanej tragickej udalosti alebo traumatickom zážitku.

OZ v rámci podpornej úrovne poskytujú terapeutickú činnosť podporného charakteru s cieľom korekcií takých ťažkostí detí/žiakov, ktoré súvisia s výchovno-vzdelávacím procesom.

OZ poskytujú metodickú činnosť PZ/OZ a ŠPT pri práci s dieťaťom/žiakom, spoluprácu medzi školou a CPP, ako aj nadrezortnú spoluprácu.

Poskytuje poradenstvo pre PZ/OZ a ŠPT, realizuje odborné konzíliá.

Podporná úroveň 4. stupňa zabezpečuje špecializované odborné činnosti.

Komplexná diagnostika na podpornej úrovni 4. stupňa sa zameriava na identifikovanie najvýznamnejších vlastností a charakteristík diagnostikovaného dieťaťa/žiaka a jeho širšieho a užšieho sociálneho prostredia vzhľadom na ďalšie možnosti jeho edukácie, stimulácie, alebo terapie. Takto chápaná diagnostika v sebe integruje závery z lekárskej diagnostiky a psychologickú, sociálnu, pedagogickú, liečebnopedagogickú, logopedickú a špeciálnopedagogickú diagnostiku. Môže vychádzať aj z diagnostík vykonaných v predchádzajúcich stupňoch podporných úrovní.

Výsledkom komplexnej diagnostiky je diagnostický záver a odporúčania najmä k napĺňaniu emocionálnych, sociálnych, výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa/žiaka, k úprave a nastaveniu výchovno-vzdelávacieho procesu, k aplikácii odborných činností OZ/PZ a ŠPT v školách a/alebo nastaveniu aplikácii odborných činností OZ v CPP. Komplexnú diagnostiku dopĺňa **diferenciálna a špecializovaná** diagnostika.

Na podpornej úrovni 4. stupňa je realizovaná reedukácia ťažkostí vyplývajúcich zo zdravotného znevýhodnenia. OZ aplikujú indikované preventívne a stimulačné programy s vybranou skupinou detí/žiacov s problematickými prejavmi (logopedické, špeciálnopedagogické, psychologické). Poskytujú terapeutickú činnosť individuálnu, skupinovú a rodinnú.

CPP poskytuje tiež poradenstvo (v zmysle zvyšovania kompetencie pri práci s dieťaťom/so žiakom) pre ZZ, PZ, OZ, ŠPT, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní dieťaťa/žiaka.

OZ tiež v súvislosti so starostlivosťou o dieťa/žiaka spolupracuje na medzirezortnej úrovni, a to so zdravotníckymi zariadeniami, lekármi, súdmi, políciou, oddelením sociálnoprávnej ochrany detí – kuratelou, odborními školstva na mestskom úrade a inými občianskymi združeniami poskytujúcimi dieťaťu/žiakovi.

Koordinácia činností:

Odborné činnosti na podpornej úrovni 3. a 4. stupňa sú vzájomne koordinované v rámci CPP medzi jednotlivými OZ. Koordinovanie odborných činností sa uskutočňuje v súčinnosti s podpornou úrovňou 1., 2. a 5. stupňa, pokiaľ sú do odborných činností zapojené. Cieľom je, aby sa odborné činnosti neduplikovali. V prípade, že dieťa/žiak prišiel do CPP bez predchádzajúcich odborných činností na podpornej úrovni 1., a 2. stupňa a OZ vyhodnotí, že charakter jeho ťažkostí zasahuje aj do výchovno-vzdelávacieho procesu, tak následne OZ CPP so súhlasom plnoletého žiaka/ZZ nadviaže spoluprácu s podpornými úrovňami nižšieho stupňa.

Do podpornej úrovne 3.a/alebo 4. stupňa sa dieťa/žiak dostáva:

- na žiadosť plnoletého dieťaťa alebo na žiadosť ZZ, zástupcu zariadenia alebo poručníka, ak ide o nepľnoleté dieťa na účely odborných činností podpornej úrovne 3. a /alebo 4. stupňa,
- na základe žiadosti riaditeľa školy, ktorú dieťa navštevuje, alebo ním povereného PZ alebo OZ
- z podporných úrovní nižšieho stupňa, kde koordinátor ŠPT alebo OZ/PZ na škole odporučil starostlivosť podpornej úrovne 3. a/alebo 4. stupňa,
- z 5. stupňa podpory, keď odborný zamestnanec špecializovaného centra poradenstva a prevencie (ďalej ŠCPP) odporučí dieťaťu/žiakovi starostlivosť podpornej úrovne 3. a/alebo 4. stupňa v CPP,
- na odporúčanie pediatra, odborných lekárov a zdravotníckych pracovníkov,
- na základe žiadosti orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

- a. žiadosti plnoletého dieťaťa,
- b. žiadosti zákonného zástupcu, zástupcu zariadenia alebo poručníka, ak ide o nepľnoleté dieťa,
- c. rozhodnutia podľa osobitného predpisu,¹⁾
- d. žiadosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- e. žiadosti riaditeľa školy, ktorú dieťa navštevuje, alebo ním povereného pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca alebo
- f. vlastného podnetu.

Koordináciu odborných činností u konkrétnych klientov CPP preberá koordinátor klienta (podľa štandardu „Koordinácia odbornej starostlivosti o klienta“), ktorý zabezpečuje vzájomnú kompatibilitu a multidisciplinaritu odborných činností na podporných úrovniach 3. a 4. stupňa realizovaných OZ v CPP. Jeho úlohou je taktiež spolupodieľať sa na spolupráci s inými subjektmi v rámci rezortu školstva a nadrezortnej spolupráci.

Koordinátor klienta je OZ CPP, ktorý koordinuje poskytovanie odborných činností v rámci CPP, smerom k PZ/OZ a ŠPT, zároveň v prípade potreby koordinuje a zbiera (kompletizuje) informácie od ďalších OZ v rámci rezortu školstva z podpornej úrovne vyšších stupňov participujúcich svojou odbornou činnosťou na riešení ťažkostí dieťaťa/žiaka. Koordinátor klienta je kontaktnou osobou pre všetkých odborníkov v rámci rezortnej a medzirezortnej spolupráce, ktorí participujú na riešení výchovno-vzdelávacích ťažkostí dieťaťa/žiaka. Úzko spolupracuje s koordinátorom ŠPT z podpornej úrovne 2. stupňa.

Nadväznosť na nižšie stupne podpory:

Podpornou úrovňou 1. stupňa formou spolupráce s PZ dieťaťa/žiaka materskej školy (ďalej len “MŠ”)/základnej školy (ďalej len “ZŠ”)/ strednej školy (ďalej len “SŠ”), v ktorej je vzdelávané. OZ z podpornej úrovne 3. stupňa, u ktorých je dieťa/žiak v odbornej starostlivosti, poskytujú poradenstvo pri implementácii záverov odborných vyšetrení do výchovno-vzdelávacieho procesu dieťaťa/žiaka a participujú pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej len “IVP”) dieťaťa/žiaka.

Podpornou úrovňou 2. stupňa formou spolupráce s PZ/OZ a ŠPT v škole, kde sa dieťa/žiak vzdeláva. OZ podpornej úrovne 3. stupňa, u ktorých je dieťa/žiak v odbornej starostlivosti, sa podieľajú na spolupráci s OZ/PZ, ŠPT školy a realizujú metodickú činnosť pre OZ/PZ, ŠPT školy.

Podporná úroveň 3. stupňa ako nižší stupeň podpory pre podpornú úroveň 4. stupňa nadväzuje formou využívania informácií z odborných činností vykonaných na podpornej úrovni 3. stupňa vyšším stupňom podpory.

Prepojenie na podporné úrovne vyššieho stupňa:

Prepojenie medzi podpornou úrovňou 3. a 4. stupňa: Ak po realizácii odborných činností na podpornej úrovni 3. stupňa nenastal u dieťaťa/žiaka progres a diagnostika poukazuje na ŠVP dieťaťa/žiaka a/alebo charakter jeho ťažkostí si vyžaduje komplexnú multidisciplinárnu starostlivosť, je dieťa/žiak odporúčaný do starostlivosti podpornej úrovne 4. stupňa.

Prepojenie medzi podpornou úrovňou 4. a 5. stupňa: OZ CPP a ŠCPP spolupracujú pri poskytovaní odborných činností deťom/žiakom so ZP. Koordinátor klienta na podpornej úrovni 4. stupňa môže byť usmerňovaný koordinátorom klienta na podpornej úrovni 5. stupňa.

Metodická činnosť:

Metodická činnosť je cielená a zameraná na podporu odbornej činnosti na nižších stupňoch podporných úrovní PZ/OZ a členov ŠPT pri práci s konkrétnym dieťaťom/žiakom. Metodická činnosť na podpornej úrovni 3. a 4. stupňa je kontinuálna a zameraná na vedenie odborných činností PZ/OZ a ŠPT v prostredí školy, poskytovanie informácií vrátane inovácii v odborných činnostiach, usmerňovanie PZ/OZ a ŠPT vo vedení administratívnych úkonov v súlade s právnymi predpismi, usmerňovanie pri zavádzaní jednotných postupov vychádzajúcich z aktuálnych platných právnych predpisov, sprevádzanie PZ/OZ a členov ŠPT v oblasti sebarozvoja a profesionálneho rastu.

Obsah metodickej činnosti:

- Usmerňovanie PZ/OZ a ŠPT v súlade s aktuálnymi právnymi predpismi, dokumentmi.
- Poskytovanie poradenstva pre PZ/OZ a ŠPT pri implementácii záverov z odborných vyšetrení do procesu edukácie dieťaťa/žiaka a vypracovávaní dokumentov (návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v MŠ, ZŠ, SŠ a v špeciálnej škole, individuálny vzdelávací program a pod.).
- Poskytovanie konzultácií, prípadne odborných konzílií pri riešení výchovno-vzdelávacích ťažkostí dieťaťa/žiaka, ktorému CPP poskytuje odborné činnosti.
- Poskytovanie konzultácií pri vykonávaní odbornej činnosti PZ/OZ.
- Usmerňovanie PZ/OZ v aktuálnych trendoch a inovatívnych metódach v rámci ich profesionálneho rastu, ako aj v napínaní inklúzie.
- Spolupodieľanie sa na nadrezortnej spolupráci.

Supervízia:

Supervíziu realizuje akreditovaný supervízor (OZ, ktorý poskytuje metodickú podporu PZ a OZ príslušnej školy alebo príslušného školského zariadenia, na základe absolvovania akreditovaného vzdelávania v supervízii) individuálnou alebo skupinovú formou pre pomáhajúce profesie a je venovaná OZ podpornej úrovne 3. a 4. stupňa.

RÁMCOVÝ POPIS ODBORNÝCH ČINNOSTÍ OZ VYKONÁVANÝCH NA PODPORNÝCH ÚROVNIACH 3. A 4. STUPŇA V CPP

Psychológ	Diagnostická činnosť	Psychodiagnostika so zameraním na oblasti: všeobecné rozumové schopnosti, psychomotorický a neuromotorický vývin, exekutívne funkcie, školská spôsobilosť, čiastkové funkcie, osobnostný a sociálno-emocionálny vývin dieťaťa/žiaka, vzťahová väzba dieťaťa/žiaka, kariérové poradenstvo s cieľom stanovení a diagnostického záveru a nastavenia odporúčaní na ďalšie intervencie, podporu a špeciálne výchovno-vzdelávacie postupy pre potreby dieťaťa/žiaka, ZZ a školy, resp. ďalších inštitúcií.
	Poradenská činnosť	Poradenská činnosť smerujúca k dieťaťu/žiakovi/ZZ, pričom oblasti poradenskej činnosti sú špecializované na kognitívny vývin dieťaťa/žiaka, rozvoj rozumových schopností, školskú spôsobilosť dieťaťa a s tým súvisiace pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania, ďalej je poradenská činnosť zameraná na: emocionálny vývin, poruchy správania spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktormi v detskom veku, rizikové správanie identifikované u dieťaťa/žiaka, neurotické a stresom podmienené poruchy, poruchy správania a emočné poruchy vznikajúce v detskom veku, na poruchy vzťahovej väzby, kariérové poradenstvo, taktiež sa vykonáva poskytnutie poradenstva pri prežívaní psychicky náročnej a záťažovej situácie, poskytnutie poradenstva v súvislosti so sociálnopatologickými javmi a spoločensky nežiadúcou činnosťou, poradenstvo v oblasti rodinných vzťahov. Poradenská činnosť v zmysle odbornej pomoci a poskytovania odborných informácií, postupov, podpory a intervencií, ktoré umožnia nasmerovať dieťa/žiaka k zmierneniu prejavov jeho problémov, väčšej duševnej spokojnosti a vyrovnanosti, s cieľom adekvátneho zaradenia sa do profesionálneho a spoločenského života.
	Intervenčná činnosť	Vykonáva sa, ak bolo odhalené rizikové správanie dieťaťa/žiaka. Dôležité pri tejto činnosti je zabezpečenie náležitých postupov a náležitej starostlivosti o všetkých aktérov rizikového správania, ide o bezodkladné a krátkodobé psychologické pôsobenie na dieťa/žiaka, resp. na kolektív s cieľom zamedziť pokračovaniu a pretrvávaniu daného rizikového správania a cieľom osvojiť si vhodné copingové stratégie.
	Krízová intervencia	Vykonáva sa ako bezodkladný zásah OZ smerom k dieťaťu/žiakovi, resp. kolektívu, ktorý sa ocitol v krízovej situácii, ohrození, traume, pričom je dôležité zabezpečiť primárne stabilizáciu dieťaťa/žiaka/kolektívu na emocionálnej úrovni a následne vytvoriť priestor tvorbe stratégií na zmiernenie následkov zažitej traumy, ohrozenia. Pri krízovej intervencii sa vyžaduje absolvovanie vzdelávania v krízovej intervencii, v súlade s procesným štandardom „Krízová intervencia“.
	Preventívna činnosť	Vykonáva sa selektívna a indikovaná preventívna činnosť, špeciálne preventívne programy na školách a v školských zariadeniach, sociálnopsychologický výcvik. Selektívna preventívna činnosť sa vykonáva so zámerom systematicky pôsobiť na dieťa/žiaka z rizikovej skupiny, predchádzať vzniku prejavov rizikového správania v tejto skupine a rozvíjať u nich zdravé copingové stratégie. Indikovaná prevencia sa deje u detí/žiakov u ktorých sa identifikovali prejavy rizikového správania so zámerom zmierniť, optimalizovať rizikové správanie a zamedziť tak nárastu sociálnych, zdravotných, výchovných rizík pre jednotlivca a spoločnosť.

Psychológ	Reedukačná činnosť	Uskutočňuje sa reedukačná činnosť v zmysle posilňovania kognitívnych funkcií dieťaťa/žiaka. Poskytovanie podpory a stabilizácia takých kognitívnych funkcií, ako sú napr. pozornosť, orientácia v priestore, myslenie, pamäť, predstavivosť.
	Terapeutická činnosť	<p>Psychoterapeutická a terapeutická činnosť po absolvovaní krátkodobého alebo dlhodobého terapeutického výcviku akreditovaného ministerstvom školstva (ďalej MŠVVŠ SR) alebo ministerstvom zdravotníctva (ďalej MZ SR) , prostredníctvom akreditácie cez Slovenský inštitút pre vzdelávanie v psychoterapii.</p> <p>Terapeutická činnosť vykonávaná so zámerom pôsobiť na osobnosť dieťaťa/žiaka v zmysle nápravy jeho ťažkostí a psychického stavu. Terapeutická činnosť môže mať formu individuálnu, skupinovú a rodinnú, pričom vychádza z takých smerov a prístupov, ktoré sú v súlade s vedeckými poznatkami a morálno-etickou rovinou, napr. humanisticky orientovaná terapia, kognitívna terapia, behaviorálna terapia. Podobne môže ísť aj o terapeutickú činnosť využívajúcu špeciálne terapeutické postupy a metódy, napr. autogénny tréning, terapia hrou a filiálna terapia, arteterapia atď.</p> <p>V školskom prostredí iba v prípade zabezpečenia priestorových a materiálno-technických podmienok.</p>
	Koordinácia klienta	Ako koordinátor klienta môže zvolávať konzílium, koordinovať odbornú činnosť v súvislosti s dieťaťom/so žiakom u viacerých OZ, odborných zamestnancov v rámci CPP, poskytuje relevantné informácie a postupy vzhľadom na dieťa/žiaka smerom k ZZ a iným inštitúciám.
Špeciálny pedagóg	Diagnostická činnosť	Špeciálnopedagogická diagnostika so zameraním na identifikovanie ťažkostí, čiastkových oslabení dieťaťa/žiaka, orientačný skrining školskej spôsobilosti (úroveň reči, motoriky, grafomotoriky, lateralita, oslabenie čiastkových funkcií – sluch., zrak., PLO, priestor, predčíselné/matematické predstavy), kresba, sociálne zručnosti, hra, sebaobslužné schopnosti, identifikácia ťažkostí súvisiacich s učením, výchovno - vzdelávacím procesom (oblasti zlyhania v učení, štýl učenia, adaptácia v školskom prostredí, sebahodnotenie v učení, domáca príprava), identifikácia špecifických vývinových porúch učenia a správania, pervazívnych vývinových porúch, kariérneho vývinu dieťaťa/žiaka, identifikácia špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa/žiaka, ktoré vyplývajú zo zdravotného postihnutia/znevýhodnenia dieťaťa/žiaka s cieľom stanovenia a nastavenia odporúčaní ďalších intervencií, podpory, špeciálnych výchovno-vzdelávacích postupov, aplikáciu kompenzačných pomôcok potrebných pre zabezpečenie ďalšieho optimálneho rozvoja dieťaťa/žiaka vo výchovno-vzdelávacom procese, ako aj pre potreby ZZ a OZ/PZ príslušnej školy, resp. ďalších inštitúcií podieľajúcich sa na výchovno - vzdelávacom procese.

Špeciálny pedagóg	Poradenská činnosť	Poradenská činnosť smerujúca k dieťaťu/žiakovi, ZZ sa zameriava na rozvoj dieťaťa/žiaka v oblasti čiastkových a rozumových schopností potrebných pre dosiahnutie optimálneho procesu výchovy a vzdelávania, poradenstvo, podpora a poskytnutie odborných informácií z oblasti vhodných výchovných metód, postupov, foriem, prostriedkov a stratégií výchovy a vzdelávania v domácom prostredí, zdravého životného štýlu (režim dňa, relaxačné chvíľky a iné). Poradenstvo a podpora zameraná na zmiernenie ťažkostí vo výchovno-vzdelávacom procese (ťažkosti s adaptáciou, problémové prejavy správania, problémové správanie v kontakte s inými deťmi i mimo školského zariadenia, ťažkosti dieťaťa s rečou, komunikáciou a iné ťažkosti). Poradenstvo pri riešení výchovno-vzdelávacích ťažkostí detí a žiakov, ďalšej profesijnej orientácie k používaniu kompenzačných pomôcok s cieľom dosiahnuť primeraný rozvoj osobnosti dieťaťa/žiaka.
	Intervenčná činnosť	Vykonáva sa v prípade, ak sa u dieťaťa/žiaka vyskytnú ťažkosti vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom dieťaťu/žiakovi je poskytnutá náležitá starostlivosť a podpora na stabilizáciu výchovno-vzdelávacích potrieb.
	Krízová intervencia	Vykonáva sa ako bezodkladný zásah OZ smerom k dieťaťu/žiakovi, resp. kolektívu, ktorý sa ocitol v krízovej situácii, ohrození, traume, pričom je dôležité zabezpečiť primárne stabilizáciu dieťaťa/žiaka/kolektívu na emocionálnej úrovni a následne vytvoriť priestor tvorbe stratégií na zmiernenie následkov zažitej traumy, ohrozenia. Pri krízovej intervencii sa odporúča absolvovať vzdelávanie v krízovej intervencii, v súlade s procesným štandardom „Krízová intervencia“.
	Preventívna činnosť	Vykonáva sa selektívna a indikovaná preventívna činnosť, špeciálne preventívne programy na školách a v školských zariadeniach. Selektívna preventívna činnosť sa vykonáva so zámerom systematicky pôsobiť na dieťa/žiaka z rizikovej skupiny s cieľom predchádzať možným ťažkostiam v procese výchovy a vzdelávania a rozvíjať potenciál dieťa/žiaka. Indikovaná prevencia sa realizuje s deťmi/žiakmi u ktorých boli identifikované ťažkosti v oblasti čiastkových funkcií so zámerom zmierniť a optimalizovať oslabené čiastkové oblasti dieťaťa/žiaka potrebné pre jeho rozvoj a ďalšie napredovanie. Aplikujú sa: preventívne programy pre deti s rizikovým vývinom, oslabeniami v oblasti kognitívneho a emočného vývinu (deti pokračujúce v plnení povinného predprimárneho vzdelávania), preventívne programy zamerané na štýl učenia, domácu prípravu, adaptáciu detí/žiakov v školskom prostredí, preventívne programy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, pričom sa zameriavajú na rozvoj jednotlivých/čiastkových oblastí podľa oslabenia konkrétneho dieťaťa/žiaka so zameraním na prevenciu sekundárnych dôsledkov vyplývajúcich z ťažkostí dieťaťa/žiaka a zdravotného znevýhodnenia dieťaťa/žiaka.
	Reedukačná činnosť	Ide o činnosť zameranú na prevýchovu, zlepšovanie úrovne porušených alebo nevyvinutých funkcií ktoré vyplývajú z komplexnej diagnostiky (napr. oslabenie čiastkových funkcií), ktoré je možné cielene rozvíjať, naprávať.

Špeciálny pedagóg	Terapeutická činnosť	Terapeutická činnosť po absolvovaní krátkodobého alebo dlhodobého terapeutického výcviku akreditovaného MŠVŠ SR alebo MZ SR. Ide najmä podpornú terapiu, s cieľom korekcie ťažkostí detí/žiacov, ktoré súvisia s výchovno-vzdelávacím procesom (napr. arteterapia, muzikoterapia, terapia hrou atď.).
	Koordinácia klienta	Ako koordinátor klienta môže zvolávať konzílium, koordinovať odbornú činnosť v súvislosti so žiakom/dieťaťom u viacerých odborníkov v rámci CPP, poskytuje relevantné informácie a postupy vzhľadom na dieťa/žiaka smerom k ZZ a vonkajším inštitúciám.
Liečebný pedagóg	Diagnostická činnosť	Diagnostika je orientovaná kvalitatívne a realizovaná pri voľnej hre, v prirodzených situáciách, špecificky pripravených činnostiach a v interakcii s dieťaťom/so žiakom. Ide o diagnostiku neuromotorickej nezrelosti, komplexného psychosociálneho a emocionálneho vývinu, čiastkových senzoričných funkcií a ich koordinácie, ďalej o komplexnú diagnostiku funkčnej schopnosti a participácie, identifikáciu silných stránok a bariér v kontexte vývinu dieťaťa/žiaka (senzorika, motorika, hra, kresba, interakcia, správanie, učenie), analýzu sociálnych interakcií, diagnostiku sebaorganizácie správania dieťaťa/žiaka (motorické plánovanie, motivácia, koncentrácia, emočná regulácia), diagnostiku kreativity a spontaneity (projektívne a kreatívne techniky).
	Poradenská činnosť	Poradenská činnosť smeruje ku komplexnému ukotveniu/vysvetleniu diagnostiky, hierarchizácii postupov pomoci a efektívnemu zavedeniu odporúčaní do praxe prostredníctvom silných stránok dieťaťa/žiaka a jeho záujmov, kreatívnych postupov. Poskytuje taktiež poradenstvo ZZ v rôznych oblastiach vývinu dieťaťa/žiaka (senzoriky, motoriky, hry, vzťahovej väzby, sociálnych zručností) a ich vplyvu na školské zručnosti, emocionalitu, správanie s cieľom optimalizovať stav dieťaťa a stimulovať jeho zdravý psychický, sociálny a emocionálny vývin.
	Krízová intervencia	Vykonáva sa ako bezodkladný zásah OZ smerom k dieťaťu/žiakovi, resp. kolektívu, ktorý sa ocitol v krízovej situácii, ohrození, traume, pričom je dôležité zabezpečiť primárne stabilizáciu dieťaťa/žiaka/kolektívu na emocionálnej úrovni a následne vytvoriť priestor tvorbe stratégií na zmiernenie následkov zažitej traumy, ohrozenia. OZ ju vykonáva po absolvovaní vzdelávania v krízovej intervencii, v súlade s procesným štandardom „Krízová intervencia“.
	Preventívna činnosť	Indikovaná prevencia s cieľom porozumieť ťažkostiam dieťaťa/žiaka a predísť ďalším komplikáciám a sekundárnym problémom, prípadne emocionálnej frustrácii a problémovému správaniu.
	Reedukačná činnosť	Liečebnopedagogická pomoc zameraná na znovunaučenie nových modelov správania, kde sa pôsobenie zameriava na zmenu postojov, hodnotového systému a návykov. Reedukačná činnosť ako znovunaučenie zručností/postojov v oblasti motoriky (správny úchop), správania (práca s hodnotovým systémom, postojmi, modelovanie správania), sociálnych a komunikačných zručností (primerané sociálne interakcie v rôznych situáciách s deťmi a ZZ). Poskytuje pomoc dieťaťu/žiakovi pri návrate do školského prostredia kvôli absencii z dôvodu fyzického alebo duševného ochorenia alebo inej životnej situácie (deti migrantov, iné extrémne životné situácie).

Liečebný pedagóg	Terapeutická činnosť	<p>Zameranie na podporu silných stránok dieťaťa/žiaka, rezilienciu a podporu zdravia. Terapeuticko-výchovnú intervenciu smeruje liečebný pedagóg aj na podporu spolupráce dieťa/žiak, ZZ, ŠPT, PZ v kontexte inkluzívneho smerovania.</p> <p>Využíva terapeutické postupy (napr. multisenzorická intervencia, terapia hrou, pracovná terapia, expresívne terapie, muzikoterapia, arteterapia, ergoterapia) na odstránenie, resp. zmiernenie deficitov v správaní, prežívaní, v sociálnych vzťahoch, pri problémoch v oblasti komunikácie, pri emočných ťažkostiach, poruchách koncentrácie pozornosti, aj u detí s oneskoreným a nerovnomerným vývinom či dlhodobým ochorením. Terapeutická činnosť po absolvovaní krátkodobého alebo dlhodobého terapeutického výcviku akreditovaného MŠWŠ SR alebo MZ SR (napr.: multisenzorická terapia, terapia hrou, expresívne terapie).</p>
	Koordinácia klienta	Ako koordinátor klienta môže zvolávať konziliá, koordinovať odbornú činnosť v súvislosti s dieťaťom/so žiakom u viacerých OZ v rámci CPP, poskytuje relevantné informácie a postupy vzhľadom na dieťa/žiaka smerom k ZZ a vonkajším inštitúciám.
Logopéd	Diagnostická činnosť	Logopedická diagnostika je realizovaná u detí/žakov, ktorí nedosahujú veku primeranú úroveň verbálnej komunikácie a pri podozrení na narušenú komunikačnú schopnosť (ďalej len "NKS"). Hodnotí jednotlivé jazykové roviny reči a oblasti komunikácie (verbálnu, neverbálnu, grafickú, gramatickú stránku, fluenciu, rečová produkcia, výslovnosť, a pod.). Diagnostiku zacielenú na odlišenie NKS od iných zdravotných znevýhodnení (identifikácia NKS ako primárnej diagnózy alebo ako symptóm iného postihnutia), čiastkové oblasti/funkcie reči.
	Poradenská činnosť	Úlohou logopedického poradenstva je eliminovať dôsledky NKS v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu – logopedické poradenstvo zahŕňa konzultácie pre ZZ, zamerané napríklad na oboznámenie s postupmi, a možnosťami aplikovania terapeutických metód, inštruktáž ku konkrétnym cvičeniam a iné.
	Preventívna činnosť	Prevenčia NKS je realizovaná prostredníctvom logopedických preventívnych programov a metód s cieľom rozvoja komunikačnej schopnosti u detí/žakov, predchádzania vzniku NKS a zabránenia zhoršovaniu stavu dieťaťa/žiaka. Ide o selektívnu a indikovanú prevenciu. Môže sa vykonávať individuálnou aj skupinovú formou. Vykonáva sa aj usmerňovaním ZZ prostredníctvom informačných materiálov.
	Terapeutická činnosť	Cieľom terapeutickéj činnosti logopéda je eliminovať, zmiernovať, prekonať NKS a jej negatívne dôsledky v procese edukácie. Realizovaná je prostredníctvom rôznych terapeutických programov, metód, s cieľom predchádzať NKS a jej negatívnym dôsledkom na proces edukácie a podmienky bežného života dieťaťa/žiaka.
	Koordinácia klienta	Ako koordinátor klienta môže zvolávať konziliá, koordinovať odbornú činnosť v súvislosti s dieťaťom/so žiakom na podporných úrovniach nižšieho stupňa, spolupracuje s podpornou úrovňou 5. stupňa, ak je dieťa/žiak v jej starostlivosti.

Sociálny pedagóg	Diagnostická činnosť	Diagnostika vrátane získavania anamnestických údajov z osobnej, rodinnej a školskej anamnézy s cieľom identifikovať sociálny aspekt vývinu osobnosti, odchýlky v sociálnych prejavoch a v správaní dieťaťa/žiaka so zameraním na vzťahy a na školské prostredie. Diagnostika prebieha s cieľom optimalizovať vzťahy v triednom kolektíve alebo optimalizovať sociálny vývin dieťaťa/žiaka s rizikovým správaním.
	Poradenská činnosť	Poradenská činnosť vo vzťahu k dieťaťu/žiakovi a k ZZ dieťaťa/žiaka sa orientuje na poskytovanie informácií a podpory pri riešení ťažkostí dieťaťa/žiaka pri socializácii v triede, škole, v zmysle nápravy vzťahov alebo na zmiernenie sociálnopatologických javov/rizikového správania dieťaťa/žiaka a zabezpečenie primeranej adaptácie dieťaťa/žiaka, osvojenie sociálnych zručností a kompetencií, nastavenie vhodných a primeraných sociálnych stratégií vo výchovno-vzdelávacom procese. Ďalej poradenská činnosť v zmysle poskytnutej podpory a intervencií, ktoré vedú k nadobudnutiu praktických zručností pri riešení sociálnych problémov dieťaťa/žiaka.
	Intervenčná činnosť	Vykonáva sa ako zásah, ak bolo v škole alebo triede odhalené rizikové správanie a OZ bol prizvaný k jeho riešeniu. Dôležité pri tejto činnosti je zabezpečenie náležitých postupov a náležitej starostlivosti o všetkých aktérov rizikového správania, ide o akútne a krátkodobé pôsobenie na dieťa/žiaka, resp. na kolektív s cieľom zamedziť pokračovaniu a pretrvávaniu daného rizikového správania a cieľom osvojiť si vhodné copingové stratégie.
	Krízová intervencia	Vykonáva sa ako bezodkladný zásah OZ smerom k dieťaťu/žiakovi, resp. kolektívu, ktorý sa ocitol v krízovej situácii, ohrození, traume, pričom je dôležité zabezpečiť primárne stabilizáciu dieťaťa/žiaka/kolektívu na emocionálnej úrovni a následne vytvoriť priestor tvorbe stratégií na zmiernenie následkov zažitej traumy, ohrozenia. Pri krízovej intervencii sa odporúča absolvovať vzdelávanie v súlade s procesným štandardom „Krízová intervencia“.
	Preventívna činnosť	Vykonáva najmä selektívnu preventívnu činnosť a preventívne programy s cieľom predchádzať vzniku rizikového správania a osvojovania zdravých foriem správania. Ide o selektívnu a indikovanú prevenciu u detí/žiakov s rizikovým vývinom s cieľom znížiť výskyt nežiaducich foriem správania, predchádzať vzniku a rozvoju rizikového správania (látkové a nelátkové závislosti, spoločensky nežiaduca, kriminálna činnosť, agresivita a násilné formy správania, radikalizácia a pod.) a s cieľom rozvíjať zdravé copingové stratégie, asertívne správanie, prosociálnosť, súcit a empatiu u dieťaťa/žiaka. Indikovaná prevencia sa deje u detí/žiakov u ktorých sa identifikovali prejavy rizikového správania so zámerom zmierniť, optimalizovať rizikové správanie a zamedziť tak nárastu sociálnych, zdravotných, výchovných rizík pre jednotlivca a spoločnosť.

Sociálny pedagóg	Terapeutická činnosť	<p>Vykonáva primárne socioterapiu, ďalej môže vykonávať rodinnú, skupinovú a individuálnu psychoterapiu, podobne môže ísť aj o terapeutickú činnosť využívajúcu špeciálne terapeutické postupy a metódy, napr. terapia hrou a filiálna terapia, arteterapia a pod.</p> <p>Socioterapeutickú, psychoterapeutickú a terapeutickú činnosť vykonáva po absolvovaní krátkodobého alebo dlhodobého terapeutického výcviku akreditovaného MŠVŠ SR, MZ SR alebo MPSVaR.</p>
	Koordinácia klienta	<p>Ako koordinátor klienta môže zvolávať konzilium, koordinovať odbornú činnosť v súvislosti s dieťaťom/žiakom u viacerých odborníkov v rámci CPP, poskytuje relevantné informácie a postupy vzhľadom na dieťa smerom k ZZ a vonkajším inštitúciám.</p>
Kariérový poradca	Diagnostická činnosť	<p>Diagnostika v oblasti kariérového vývinu a rozvoja zručnosti riadenia kariéry zameraná na identifikáciu silných stránok, potenciálu, školský výkon, motiváciu, záujmy, hodnoty, motoriku, tvorivosť, komunikačné zručnosti, sociálne zručnosti a kompetencie, postavenie v kolektíve, pracovnú samostatnosť a mieru ubytku funkcie v dôsledku ZZ.</p> <p>Využíva metódy, ako sú napr. pozorovanie, SWOT analýza, analýza školských prác a výtvorov, portfólio, sebahodnotiace škály a dotazníky (RIA-SEC, kariérové kotvy), rozhovor o konštruovaní kariéry, osobnosť, rozhodovanie, rozvojové centrá/assessment centrá, upravená metóda 360° hodnotenia atď.</p>
	Poradenská činnosť	<p>Riešenie individuálnej situácie dieťaťa/žiaka, ktorý má ťažkosti v kariérovom vývine alebo rozhodovaní. Ide zväčša o deti/ žiakov so ŠWP, ZZ dieťaťa/žiaka v špecifickej životnej situácii.</p>
	Preventívna činnosť	<p>Preventívne programy zamerané na podporu v tranzitívnych obdobiach.</p>
	Koordinácia klienta	<p>Ako koordinátor klienta môže zvolávať konzíliá, koordinovať odbornú činnosť v súvislosti s dieťaťom/žiakom u viacerých odborníkov v rámci CPP, poskytuje relevantné informácie a postupy vzhľadom na dieťa/žiaka smerom k rodičom a vonkajším inštitúciám.</p>

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY